

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: ასირიოლოგია / Assyriology

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: აღმოსავლეთმცოდნეობის ბაკალავრი / Ba in Oriental Studies

სპეციალობა - ასირიოლოგია

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: რვა სემესტრი (240 ECTS კრედიტი).

ბაკალავრის აკადემიური ხარისხის მისანიჭებლად საჭირო **240 ECTS** კრედიტი ნაწილდება შემდეგნაირად:

50 ECTS კრედიტი ეთმობა საფაკულტეტო სავალდებულო სასწავლო კურსებს. 120 ECTS კრედიტი განკუთვნილია ძირითადი (მაპროფილებელი) სპეციალობისათვის. 60 ECTS კრედიტის ფარგლებში სტუდენტს შესაძლებლობა ეძლევა აირჩიოს სასურველი დამატებითი პროგრამა, ხოლო 10 ECTS კრედიტი განსაზღვრულია ე.წ. თავისუფალი კრედიტებისათვის.

ძირითადი (მაპროფილებელი) სპეციალობის 120 კრედიტი ნაწილდება შემდეგნაირად: 65 ECTS კრედიტი სპეციალობის ძირითადი კურსებისთვის, 45 ECTS კრედიტი სპეციალობის არჩევითი კურსებისთვის, ხოლო 10 ECTS კრედიტი განკუთვნილია საბაკალავრო ნაშრომისთვის.

სწავლების ენა: ქართული ენა

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება: ასირიოლოგია ანუ უძველესი აღმოსავლური ცივილიზაციების შესწავლა, წარმოადგენს რიგი დისციპლინების სინთეზს. ეს პრესტიჟული და იშვიათი დარგი სწავლობს ახლო აღმოსავლეთის იმ ძველ ენებსა და ცივილიზაციებს (ისტორია, ლიტერატურა, მითოლოგია, ხელოვნება), რომლებიც ლურსმულ დამწერლობას იყენებდნენ – შუმერულს, აქადურ-ბაბილონურს, ასურულს, ხეთურს, ხურიტულს, ურარტულსა და სხვ. თითოეული უნივერსიტეტი, რომელსაც აქვს დღეს

მსოფლიოში ამ დარგში სპეციალისტების მომზადების საშუალება, პროგრამების შედგენისას ემყარება საკუთარ ტრადიციებსა და ამჟამინდელ პოტენციალს. საბედნიეროდ, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში არის შესაძლებლობა შუმერული, აქადური, ხეთური ენებისა და ცივილიზაციების შესწავლისა. გარდა ამისა, პროგრამა სტუდენტებს სთავაზობს აგრეთვე ეგვიპტური ენისა და ლიტერატურის კურსებს. მოქნილი, ძირითადად სავალდებულო-არჩევით და არჩევით კურსებზე დამყარებული ღია სტრუქტურის პროგრამა სტუდენტებს მისცემს საშუალებას, დაეუფლოს ასირიოლოგიის საფუძვლებს მისთვის სასურველ და საინტერესო დარგებთან კომბინაციაში.

პროგრამის მიზანი: პროგრამა მიზნად ისახავს მოამზადოს ფართო ჰუმანიტარული განათლების მქონე პირები, რომელთაც ექნებათ საგანმანათლებლო საფეხურის შესაბამისი კვალიფიკაციები ასირიოლოგიაში. სტუდენტმა უნდა შეისწავლოს სულ ცოტა ორი ენა, რომელიც ლურსმულ დამწერლობას იყენებდა, ძველადმოსავლური ისტორიის, ლიტერატურის, კულტურის საკვანძო საკითხები. მას უნდა შეეძლოს შესწავლილი ენებიდან თარგმნა, ტექსტებისთვის ფილოლოგიური, ისტორიული და ზოგადად კულტუროლოგიური ხასიათის კომენტარების მომზადება, სპეციალიზებული სამეცნიერო ლიტერატურის კრიტიკული ანალიზი, წერითი და ზეპირი პრეზენტაცია. კურსდამთავრებულთა მიერ შეძენილი როგორც ზოგადად ჰუმანიტარული, ისე ვიწრო დარგობრივი ცოდნა, პრაქტიკული უნარები და ზოგადი კომპეტენციები უზრუნველყოფს მათ დასაქმებას დიდაქტიკურ და სამეცნიერო, მთარგმნელობით, საგამომცემლო, მასმედიის სფეროებში, საგანმანათლებლო და არასამთავრობო ორგანიზაციებში და სხვ. აგრეთვე ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა პროფილით სწავლის გაგრძელების პერსპექტივას.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა: ერთიანი ეროვნული გამოცდები

სწავლის შედეგი:

ცოდნა-გაცნობიერება: ასირიოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის კურიკულუმით გათვალისწინებული სასწავლო დისციპლინების მასალის ათვისების საფუძველზე აღმოსავლეთმცოდნეობის ბაკალავრს ასირიოლოგიის სპეციალობით გააჩნია ზოგადად აღმოსავლეთმცოდნეობის და კერძოდ, ასირიოლოგიის დარგობრივი სფეროს ფართო და კომპლექსური ცოდნა; სულ ცოტა ორი ენის, რომელიც ლურსმულ დამწერლობას იყენებდა (აქადური და შუმერული ან აქადური და ხეთური), გრამატიკის საფუძვლების ცოდნა; ამ ენებზე შედგენილი ტექსტების ორიგინალში კითხვის, ტრანსლიტერაციის და თარგმანის უნარი; შუამდინარეთის ისტორიის ძირითადი პერიოდების და ლიტერატურის ისტორიის საკვანძო საკითხების ცოდნა. იგი ფლობს სათანადო ტერმინოლოგიას და დარგობრივ სფეროში მუშაობის მეთოდებს; გაცნობიერებული აქვს აღმოსავლეთმცოდნეობის დარგის ინტერდისციპლინურობა, იცნობს სასპეციალიზაციო დარგობრივი სფეროს მთავარ პრინციპებს, თეორიებსა და კონცეფციებს; დაუფლებულია ინგლისურს B2

დონეზე საერთო ევროპული სარეკომენდაციო საბჭოს მიერ შემუშავებული ენის ცოდნის დონეთა განმსაზღვრელი ჩარჩოს მიხედვით, იცის რომელიმე კლასიკური ან აღმოსავლური ენის საფუძვლები აკადემიური და კვლევითი მიზნებისთვის.

ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება: აღმოსავლეთმცოდნეობის ბაკალავრს ასირიოლოგიის სპეციალობით შეუძლია ზოგადად აღმოსავლეთმცოდნეობის და კერძოდ, ასირიოლოგიის დარგობრივ სფეროში კომპლექსური პრობლემების ამოცნობა/იდენტიფიცირება და მათი გადაჭრა დარგის ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენებით, ჰუმანიტარული სფეროსთვის დამახასიათებელი ძირითადი მეთოდების გამოყენებით წყაროების დამუშავება და კვლევითი ან პრაქტიკული ხასიათის პროექტის განხორციელება წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად. პროგრამით მიღებული შესაბამისი ფართო ჰუმანიტარული ცოდნის, უნარების საფუძველზე აქვს ლინგვისტური, ლიტერატურული და ისტორიული პროცესების ელემენტარული შეფასებისა და ანალიზის უნარი; ისტორიული ფაქტებისა და მოვლენების განზოგადებისა და ისტორიულ კონტექსტში განხილვის უნარი, შესწავლილ ენებზე არსებული ტექსტების ორიგინალში კითხვის, ტრანსლიტერაციის და თარგმანის უნარი.

დასკვნის უნარი: აღმოსავლეთმცოდნეობის ბაკალავრს ასირიოლოგიის სპეციალობით შეუძლია სფეროსათვის დამახასიათებელი მონაცემების შეგროვება და განმარტება, განყენებული მონაცემებისა და /ან სიტუაციების ანალიზი დარგობრივი სფეროსათვის შესაბამისი სტანდარტული და ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენებით, დასაბუთებული დასკვნის ჩამოყალიბება და მკაფიო არგუმენტებით დასაბუთება; დასამუშავებლად მიცემული მასალის ლოგიკურად აწყობა, ჩამოყალიბება და მისაღები ფორმულირებით გადმოცემა; აქვს პრობლემის სინქრონიაში და დიაქრონიაში ხედვის უნარი; სისტემის (სტრუქტურის) შემადგენელი ცალკეული ელემენტების ურთიერთზეგავლენის გააზრების, სიტუაციაში ადაპტირების და მინიმალური დახმარების პირობებში მუშაობის და გადაწყვეტილების მიღების უნარი. მინიმალური ზედამხედველობის /ხელმძღვანელობის პირობებში მას შეუძლია აბსტრაქტული მონაცემებისა და კონცეფციების საჭიროებისამებრ ტრანსფორმაცია და პრობლემის გადაჭრის გზების ძიება. შეუძლია მონაცემთა ინტერპრეტაცია, კრიტიკული შეფასება, სათანადო წერილობითი დასკვნის ჩამოყალიბება; სასპეციალიზაციო სფეროში კომპლექსური პრობლემების იდენტიფიცირება და მათი გადაჭრისათვის სათანადო ცოდნისა და მეთოდების გამოყენება.

კომუნიკაციის უნარი: აღმოსავლეთმცოდნეობის ბაკალავრს ასირიოლოგიის სპეციალობით შეუძლია დისკუსიაში პროფესიულ დონეზე მონაწილეობა და აკადემიური ან კვლევითი პროექტის დეტალური წერილობითი ანგარიში მომზადება. მას შეუძლია ასევე თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების აქტიურად გამოყენება, მათ შორის დარგობრივ სფეროში; ეფექტურად ურთიერთობს სამუშაო /სასწავლო/ პროფესიულ ჯგუფში, შეუძლია პროფესიულ კონტექსტში სხვადასხვა ტიპის დისკუსიებში მონაწილეობა.

სწავლის უნარი: აღმოსავლეთმცოდნეობის ბაკალავრს ასირიოლოგიის სპეციალობით აქვს სამუშაო დროის სწორად და რაციონალურად დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი: თავისი პასუხისმგებლობისა და კომპეტენციის სფეროში შეუძლია სამუშაოს დაწყებამდე სამუშაოს შესრულების გეგმის შედგენა, პრიორიტეტების გამოყოფა, მუშაობის პროცესში საჭირო რესურსების უზრუნველყოფა და გამოყენება, ჯგუფის გამოცდილ და პროფესიონალ წევრებთან/ხელმძღვანელთან კონსულტირება. მას ესმის ცოდნის გაღრმავების აუცილებლობა; შეუძლია საკუთარი სწავლის პროცესის მართვა რესურსების ფართო სპექტრის გამოყენებით; საკუთარი სწავლის პროცესის თანმიმდევრულად და მრავალმხრივად შეფასება, შემდგომი სწავლის საჭიროებების დადგენა. შეუძლია საკუთარ თავზე მუშაობა და ბაკალავრიატში სწავლის მანძილზე მიღებული ცოდნისა და უნარების პრაქტიკულ საქმიანობაში დამოუკიდებლად სრულყოფა; შეუძლია დამოუკიდებელი მუშაობა მინიმალური ხელმძღვანელობის პირობებში წინასწარ შეთანხმებული რეკომენდაციების/ინსტრუქციების შესაბამისად. შეუძლია სამეცნიერო დარგობრივ ლიტერატურაზე დამოუკიდებელი მუშაობით ცოდნის განახლება; კვლევით სამუშაოს ასრულებს წინასწარ შეთანხმებული რეკომენდაციების/ინსტრუქციების მიხედვით ხელმძღვანელის მეთვალყურეობის ქვეშ. მას აქვს განათლების შემდგომ (სამაგისტრო) საფეხურზე სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობა.

ღირებულებები: აღმოსავლეთმცოდნეობის ბაკალავრს ასირიოლოგიის სპეციალობით კარგად აქვს გაცნობიერებული პროფესიული პასუხისმგებლობა და სათანადო აკადემიური და ეთიკური ნორმები. იცავს აკადემიური პატიოსნებისა და სტანდარტებს; ინტერპერსონალური ურთიერთობების ეთიკას.

მას აქვს კულტურათაშორისი განსხვავებების, კულტურული მრავალფეროვნების აღქმის, ადეკვატური გაგებისა და პატივისცემის უნარი; ახასიათებს ტოლერანტობა, განსხვავებული კონფესიების, კულტურებისა და აზრის პატივისცემა; დემოკრატიული ფასეულობების პატივისცემა და მათ დასამკვიდრებლად სწრაფვა.

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები: სწავლის შედეგების მისაღწევად პროგრამა ლექციის, სამუშაო ჯგუფის, სემინარის, საშინაო დავალების, შუალედური შეფასების, პრეზენტაციის, რეფერატის, თარგმანის, საბაკალავრო ნაშრომის (ან თარგმანის), დასკვნითი გამოცდის და სხვ. ფორმატში იყენებს სხვადასხვა მეთოდს (ვერბალური მეთოდი, წიგნზე მუშაობის მეთოდი, მასალის დაკონსპექტება, ანალიზი და სინთეზი, ახსნა –განამატრებითი მეთოდი, ჯგუფური მუშაობა და სხვ.)

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; უნივერსიტეტში მოქმედი სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის თანახმად შეფასება ხორციელდება შემდეგნაირად: 91 -100 – ფრიადი, A; 81-90 – მაღიან კარგი, B; 71-80– კარგი, C; 61-70– დამაკმაყოფილებელი, D; 51-60– საკმარისი, E; 41-50– ვერ ჩააბარა, FX; 0-40 – ჩაიჭრა, F. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით.

დასაქმების სფეროები: უნივერსიტეტის კურსდამთარგებულს, რომელსაც აქვს აღმოსავლეთმცოდნეობის ბაკალავრის ხარისხი (სპეციალიზაციით ასირიოლოგია), უფლება ეძლევა:

- დასაქმდეს ჰუმანიტარული მეცნიერებების, კულტურისა და განათლების სხვადასხვა სფეროში (საინფორმაციო-ბიბლიოგრაფიული, სარედაქტორო);
- იმუშაოს სასწავლო დაწესებულებებში, სახელმწიფო სტრუქტურებში, არქეოლოგიურ გათხრებზე, არქივებში, მუზეუმებში, ბიბლიოთეკებში, ტურისტულ ორგანიზაციებში, ადმინისტრაციულ სტრუქტურებსა და ორგანიზაციებში, გამომცემლობაში, ზოგადსაგანმანათლებლო და სპეციალურ სასწავლებლებში;
- იყოს ექსპერტი ორიენტალური სიძველეების განხრით.

სასწავლო გეგმა: იხ. დანართი № 1

სილაბუსები: იხ. დანართი № 2

პროგრამის ხელმძღვანელი: პროფესორი ირინე ტატიშვილი

დამატებითი ინფორმაცია: ძირითადი პროგრამის არჩევის ბოლო ვადა მეოთხე სემესტრი

ინფორმაცია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი ადამიანური რესურსების შესახებ: (CV იხ. დანართი № 3)

სრული პროფესორი ირინე ტატიშვილი
სრული პროფესორი ჯემალ შარაშენიძე
სრული პროფესორი ლევან გორდეზიანი
ასოცირებული პროფესორი მათა ღამბაშიძე
ასისტენტ-პროფესორი ნინო სამსონია
მოწვეული ლექტორი, დოქტორი მანანა ხვედელიძე

ინფორმაცია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი მატერიალური

რესურსების შესახებ: იხ. დანართი № 4

საბაკალავრო პროგრამის სამეცნიერო კვლევითი და სასწავლო კომპონენტები განხორციელდება თსუ ასირიოლოგიის დეპარტამენტში, სადაც მოწყობილია ბიბლიოთეკა. აღნიშნული კაბინეტი აღჭურვილია მდიდარი სამეცნიერო ლიტერატურით, სლაიდებით, რუკებით, ინტერნეტით; ს.ყაუხჩიშვილის სახელობის დარგობრივი ბიბლიოთეკა. კომპიუტერული რესურსცენტრი (თსუ მე-5 კორპუსი, აუდიტორია 330).

პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა:

თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ასირიოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან, რომელიც უნივერსიტეტის ბიუჯეტის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს. საფაკულტეტო ბიუჯეტი უზრუნველყოფს პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური პერსონალისა და მოწვეული ლექტორების შრომის ანაზღაურებას, პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მოვლასა და სრულყოფას.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ამა თუ იმ აკადემიურ თანამდებობაზე საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, საკონკურსო თანამდებობასთან კონკურსანტის კვალიფიკაციისა და კომპეტენციის შესაბამისობის მიხედვით არჩეული აკადემიური პერსონალისა და ფაკულტეტის/ ინსტიტუტის/დეპარტამენტის/ პროგრამის ხელმძღვანელის წარდგინებით მოწვეული პერსონალის (დოქტორები, მეცნიერ-მკვლევრები, მასწავლებლები) პროგრამის განხორციელების პროცესში ჩართულობის სტაბილურობას უზრუნველყოფს მათთან შრომითი ხელშეკრულების გაფორმება და ამ ხელშეკრულების პირობები.

დამატებითი პროგრამის დასახელება: ასირიოლოგია / Assyriology

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: 60 ESTC კრედიტი.

სწავლების ენა: ქართული ენა

პროგრამის მიზანი: დამატებითი პროგრამა მიზნად ისახავს სტუდენტს შეასწავლოს ერთ–ერთი ენა ძველი, ძველი აღმოსავლეთის ისტორია, ლიტერატურა, კულტურის საკვანძო საკითხები. განუვითროს შესწავლილი ენებიდან თარგმნის უნარი, ტექსტებისთვის ფილოლოგიური, ისტორიული და ზოგადად კულტუროლოგიური ხასიათის კომენტარების მომზადების უნარი, სპეციალიზებული სამეცნიერო ლიტერატურის კრიტიკული ანალიზი, წერითი და ზეპირი პრეზენტაციის უნარი.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა: წინაპირობის გარეშე

სწავლის შედეგი:

ცოდნა და გაცნობიერება: დამატებითი პროგრამის კურსდამთავრებულს აქვს ძველი ენების დამწერლობისა და გრამატიკული საფუძვლების ცოდნა. შუამდინარეთის ისტორიის ძირითადი პერიოდების და ლიტერატურის ისტორიის საკვანძო საკითხების ცოდნა.

ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება: დამატებითი პროგრამის კურსდამთავრებულს აქვს შესწავლილ ენებზე არსებული ტექსტების ორიგინალში კითხვის, ტრანსლიტერაციის და თარგმნის უნარი. სფეროსათვის დამახასიათებელი და ასევე ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენება პრობლემების გადასაჭრელად.

დასკვნის უნარი: დამატებითი პროგრამის კურსდამთავრებულს შეუძლია დარგობრივი მასალის მოპოვება, სისტემატიზაცია და გაანალიზებას სხვადასხვა მეთოდის გამოყენებით და მათ საფუძველზე შესაბამისი დასკვნების ჩამოყალიბება. სფეროსათვის დამახასიათებელი მონაცემების შეგროვება და განმარტება.

კომუნიკაციის უნარი: დამატებითი პროგრამის კურსდამთავრებულს აქვს დამოუკიდებლად ან მინიმალური დახმარების პირობებში ინფორმაციის ეფექტურად მოპოვებისა და გადაცემის უნარი. შეუძლია ზეპირი და წერითი კომუნიკაცია ქართულ ენაზე აკადემიური ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

სწავლის უნარი: დამატებითი პროგრამის კურსდამთავრებულს აქვს სხვადასხვა კატეგორიის მასალის თანმიმდევრული ორგანიზება, სწავლის პროცესის დამოუკიდებლად დაგეგმვის უნარი.

ღირებულებები: დამატებითი პროგრამის კურსდამთავრებული ფლობს მეცნიერული ეთიკის ნორმებს, იცავს ტოლერანტობისა და ინტელექტუალური საკუთრების, პიროვნების თავისუფლებისა და საკუთარი ერის წინაშე მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის პრინციპებს.

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები: სწავლის შედეგების მისაღწევად პროგრამა ლექციის, სამუშაო ჯგუფის, სემინარის, საშინაო დავალების, შუალედური შეფასების, პრეზენტაციის, რეფერატის, თარგმანის, ტრანსლიტერაციის, დასკვნითი გამოცდის და სხვ. ფორმატში იყენებს სხვადასხვა მეთოდს (ვერბალური მეთოდი, წიგნზე მუშაობის მეთოდი, მასალის დაკონსპექტება, ანალიზი და სინთეზი, ახსნა –განამატრებითი მეთოდი, ჯგუფური მუშაობა და სხვ.)

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; უნივერსიტეტში მოქმედი სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის თანახმად შეფასება ხორციელდება შემდეგნაირად: 91 -100 – ფრიადი, A; 81-90 –ძალიან კარგი, B; 71-80– კარგი, C; 61-70–დამაკმაყოფილებელი, D; 51-60–საკმარისი, E; 41-50– ვერ ჩააბარა, FX; 0-40 – ჩაიჭრა, F. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით.

სასწავლო გეგმა: იხ. დანართი № 1

სილაბუსები: იხ. დანართი № 2

პროგრამის ხელმძღვანელი: პროფესორი ირინე ტატიშვილი

დამატებითი ინფორმაცია: დამატებითი პროგრამის არჩევის ბოლო ვადა მეოთხე სემესტრი